

handlet her, er Vædringsforslagene under Nr. 5 og 6, som ere stillede til § 4. Jeg skal der ved tillade mig at bemærke, at jeg troer ikke, at der i og for sig er nogen særdeles stor Vigtighed i disse Forslag. Jeg grunder dette derpaa, at den Paragraph, som det fornemmelig kommer an paa med Hensyn til det Diemed, hvori man har stillet disse Vædringsforslag, er ikke § 4, men § 1. § 4 nævner allerede som Gjenstand for det Hovet, der skal afløses, det Hovet eller Vægt-Arbejde, som lovligt kan affordres. Den gaar ud paa at udtrykke Gjenstanden, hvad der kan afløses, og hvad Vædring, der skal ydes istedetfor, nemlig, at det skal være et billigt Vædring. § 4 har slet ikke dette for Dæ; den gaar ud paa at anføre, paa hvilken Maade man skal komme til dette billige Vædring. Jeg troer derfor paa ingen Maade, at man kan urgere visse Ord, saaledes som man har gjort, og hvori man har fundet Betænklichkeiten ved den Maade, hvorpaa § 4 er affattet, nemlig ved de Ord: „kunde have“. Det vil i Diemedet af § 4 være aldeles ligegyldigt, om der staaer „kunde have“ eller „maatte have“ eller „have“, og saaledes de Ord, som i Sædelseshed have vakt Anstød, nemlig „kunde“ og „tilkommende“, blive ganske udelukkede; efter Paragraphens Hensigt kunne disse Ord paa ingen Maade urgeres. Hvad der skal urgeres, er „Nytte“ og „skønnes“; thi i „skønnes“ ligger en bestemt Henviisning til den Billighed, som skal finde Sted ved Bedømmelsen af hele Forholdet, og ligeledes føies til „skønnes“ den Bestemmelse, at Vædring skal fastsættes efter hvad det vil koste at skaffe ligesaa godt Arbejde. Men jeg troer, at Paragraphen er fuldkommen berettiget, naar den har udtrykt sig i Præsens og ikke i den forbigangne Tid. Jeg har ved den tidligere Behandling yttret, at det er Nutiden (som det blev bemærket af 1ste Landstingsmand for 3die Valgkreds — Kierkegaard), som det kommer an paa; men jeg maa dog bede bemærket, at jeg tilføiede, „og den Nutiden nærmest liggende Fremtid; men selv at betjene sig af Udtrykket „Nutiden“ vilde her være ganske rigtigt; thi det hele Forhold eksisterer jo paa den Tid, Afsløsningen finder Sted, at Vedkommende ere i Besiddelse af

Hovet, og, hvis Afsløsningen blev appelleret til 2den Instant, kunde der maaffegaae et Aarstid hen, inden Vædring blev endelig fastsat. Jeg troer derfor, det er ganske rigtigt, at man har sagt, at det, som skal bestemmes, det er Nytten, som han har havt af Hovet. At Udtrykket „kunde“ ikke kan urgeres i den Retning, at det skulde være Alt, hvad det var muligt, at han efter Hovetforeningen skulde kunne fordre, uden at rette en saadan Fordring efter den Maade, hvorpaa Hovet hidtil virkelig havde været ydet, og uden alt Hensyn til Billighed, men efter hvad der ved en chicaneur Fortolkning af Hovetforeningen kunde udkomme, forekommer mig at være ganske aabenbart; thi vel ere Hovetforeningerne Basis for Bedømmelsen af hele Forholdet; men det bedste Betædningsmoment til at opfatte dette i sit virkelige Omfang, det er Maaden, hvorpaa det for Tiden præsteres, navnlig naar det har været præsteret i en lang Række af Aar. Og at navnlig i saadanne Tilfælde, hvor der er fordret Hovet for flere Dage, end der er i Aaret, det da maa falde bort ved at gaar efter den Nytte, som den Arbejdsberettigede skønnes at kunne have, forekommer mig at være klart; thi de Dage, der ligge udenfor Aaret, har han jo dog ingen Nytte kunnet have af; og saaledes mener jeg, at man meget let vil komme ud over alle chicaner Fortolkninger, der ville kunne støttes paa en eller anden gammel Hovet-Contract, hvis Indhold viser, at den ikke kan udføres i sit hele Omfang. Jeg troer derfor ikke, der er nogen Nødvendighed for at forandre Paragraphen; men, vil man gjøre dette, da har det vistnok meest for sig at stemme for Forslaget under Nr. 6, og ikke for det under Nr. 5; thi jeg skønner virkelig ikke rettere, end at, hvis man vil tage Forslaget under Nr. 5 tilfølg, da vilde derved udelukkes det Hensyn, som den 1ste Landstingsmand for 3die Valgkreds (Kierkegaard) ogsaa indrømmede, at der burde tages, nemlig, naar den Hovet-Berettigede, paa Grund af særegne Omstændigheder, i en eller anden kort Periode, havde eftergivet Hovet, som han ellers, under sædvanlige Omstændigheder, havde benyttet; thi et saadant Hensyn vil paa ingen Maade kunne gjøres gjældende, naar man siger „den Nytte,